

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Херсонський державний університет
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Akaki Tsereteli State University (Georgia)
Lithuanian University of Health Sciences, Kaunas, (Lithuania)
Vilnius University (Lithuania)

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Збірник наукових матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

20 листопада 2024 року

Полтава

2024

Гримов В.Ю., студент-магістрант
Жамардій В.О., д.пед.н., професор
Полтавський державний медичний університет
Горошко В.І., к.мед.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

АРТ-ТЕРАПІЯ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ

Діти з розладом аутичного спектру (РАС) стикаються зі значними труднощами у спілкуванні, соціальній взаємодії та емоційному вираженні. Ці розлади суттєво впливають на їх психічний стан, сприяють виникненню відчуття ізоляції, підвищують рівень тривожності та ускладнюють процес соціальної адаптації. Традиційні методи лікування не завжди ефективні для дітей з РАС через обмежені комунікативні навички, труднощі з розпізнаванням вербальних стратегій та ідіосинкразії в емоційних реакціях. У цьому відношенні арт-терапія є цінним підходом у реабілітаційному процесі, оскільки відкриває альтернативні способи вираження емоцій і спілкування без необхідності вербального контакту [1].

Арт-терапія включає різноманітні техніки, такі як малювання, ліплення, колаж та інші форми творчості, які дозволяють дітям із аутичним спектром виражати свої почуття та емоції у розслаблюючий і зрозумілий спосіб. Творчі заняття в арт-терапії допомагають дітям знаходити безпечні способи спілкування зі своїми емоціями, знижують внутрішню тривожність і агресію, а також сприяють розвитку комунікативних навичок і комунікабельності. Як правило, сам процес творчості приносить радість, що важливо для таких дітей, оскільки поступово допомагає їм відкритися та довіряти іншим. Інтерес до арт-терапії як методу реабілітації, особливо дітей з аутизмом, активно зростає в усьому світі. На сьогоднішній день проведено багато досліджень, що підтверджують ефективність даного підходу в поліпшенні психоемоційного стану дітей, розвитку соціальної адаптивності та зниженні негативної поведінки. У статті розглядаються основні техніки арт-терапії, їх вплив на емоційний стан і соціальні навички дітей з РАС, а також надаються рекомендації щодо впровадження цієї методики в реабілітаційні програми[2].

Мета дослідження. Дослідити ефективність арт-терапії як методу реабілітації дітей з розладом спектру аутизму та оцінити її вплив на соціальну адаптацію, рівень тривожності та комунікативні навички.

Методологія. У цьому дослідженні взяли участь діти віком від 5 до 12 років, яким у реабілітаційному центрі було встановлено РАС. Заняття з арт-терапії проходили двічі на тиждень у груповому та індивідуальному форматах. Було використано різноманітні техніки, включаючи малюнок, скульптуру, колаж та арт-проекти. Основними критеріями оцінки були покращені навички невербальної комунікації, зменшення проявів тривоги та агресії та підвищення здатності до спілкування.

Результати дослідження. Дослідження показало, що після серії арт-терапії рівень тривожності дітей знизився, і вони стали більш відкритими для взаємодії з іншими, особливо зі своїми однолітками. Здатність дітей підтримувати зоровий контакт також покращилася. Це важливий показник успішної соціальної адаптації. Більшість дітей продемонстрували зниження агресивної та стереотипної поведінки та покращення навичок невербального спілкування[3]. Результати цього дослідження підтверджують, що арт-терапія може бути ефективним методом для дітей з розладами аутизму, оскільки творчий процес допомагає знизити рівень тривожності та агресії. Завдяки фізичній та образотворчій діяльності діти мають можливість самовираження та взаємодії в безпечному середовищі, що сприяє соціальній адаптації. Важливим фактором є також ефективність групових занять, адже діти набувають навичок співпраці та спілкування, що сприяє їх інтеграції в суспільство.

Висновки. Арт-терапія є ефективним засобом розвитку емоційних та комунікативних навичок у дітей з розладами аутичного спектру. Це дозволяє дітям зменшити тривожність, розвинути здатність взаємодіяти з іншими та підвищити самосвідомість. Творчий процес дає дітям свободу самовираження та допомагає знайти безпечні способи спілкування зі світом.

Література

1. Левицька А., Ходанович Е. АУТИЗМ У ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ: ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ. *Наукові перспективи (Naukovì perspektivi)*. 2023. № 11(41). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-1273-1281](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-1273-1281) (дата звернення: 12.11.2024).
2. Sari A. P., Kurniadi D., Haviana S. F. C. SYSTEM DESIGN OF AUTHICAL DISTURBANCE DIAGNOSIS IN CHILDREN USING THE K-NEAREST NEIGHBOR METHOD. *Journal of Applied Science and Technology*. 2021. Т. 1, № 01. С. 22. URL: <https://doi.org/10.30659/jast.1.01.22-25> (дата звернення: 12.11.2024).
3. Ревть А., Гук О. АРТ-ТЕРАПІЯ У СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ. *Молодь і ринок*. 2019. № 7 (174). URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.176108> (дата звернення: 12.11.2024).